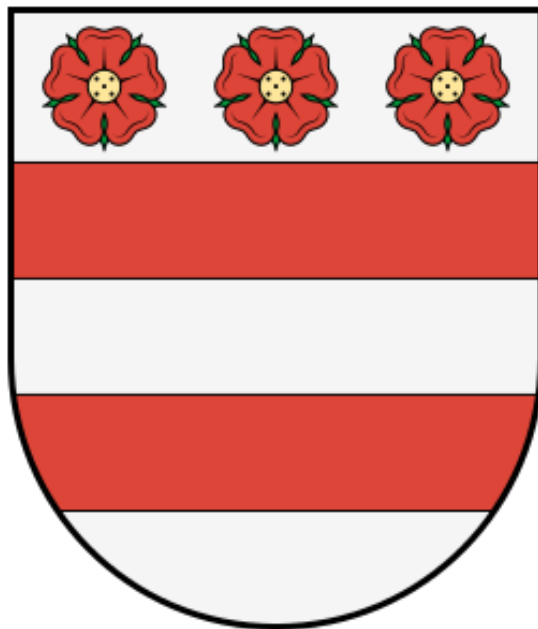

EPERJES

Magyarok száma: 128 fő (2011)

Területe 3.291 hektár ; népessége 16.323 lélek.

1. Földrajzi fekvése. Eperjes Sáros vármegye déli részén fekszik, emelkedett helyen (257 m.) körülveve hegyláncoknak bükk-, tölgy-és fenyőfákban bővelkedő nyulványaitól. Rohamos fejlődését úgyszólván a szerencsés fekvésének köszönheti; úgy Sáros, mint a szomszédos megyék, sőt Lengyelország kereskedelme itt bonyolódik le.

2. Története. Eperjes eredete egy mondával függ össze, mely szerint Vak Béla azon helyen ahol szomját oltandó, földi eperre bukkant, várost építtetett. Azután jóideig homályba vész a város fejlődése. A 13. századtól azonban királyaink figyelemmel kísérik a felvidék e fontos bástyáját s ahol lehet, privilegiummal halmozzák el. Igen fontos Róbert Károlynak 1324-ben kelt levele, melyben a várost önbiráskodási joggal ruházza fel és az elvett területeket neki visszaadja. Nagy Lajos az említett levelet megerősíti, 1347-ben teljes vámjogot biztosít a városnak és 1378-ban falakkal véteti körül. Zsigmond szabad költözködést és teljes vámmentességet ad a városnak, majd 1479-ben önálló vámszedést. V. László 1455-ben országos vásárok tartására jogosítja fel a várost, Zápolya és I. Ferdinánd idejében a város Ferdinánd híve volt, aki területét gazdagította, s ő adományozta a városnak jelenleg kibővített címerét. 1564-ben a pestis itt is nagy arányokat öltött, miáltal a város lakossága igen megcsappant.

Tevékeny részt vett a város a nemzeti szabadságharcban, már annál is inkább, mert igen nagy sérelmekben volt része a bécsi kamarilla részéről. A történelem megemlékezik Básta Györgynek Eperjesen és a Felvidéken véghezvitt kegyetlenségeiről, a Caraffa vértörvényszékéről(1687), mely ténykedésével a város lakosságának jelentékeny részét vérpadra hurcolta. A 18. század elején állandó katonaságot kap a város, nyilván a határ megőrzése céljából. Forgalmára és egész fejlődésére való tekintettel igen fontos a városra a vasút létesítése, mely 1878-ban nyert befejezést.

Haladásában egy váratlan esemény akasztotta meg a várost, 1887 máj. 6-án a város kétharmadrésze leégett. Sok tekintetben még manapság is sinyli a csapást. Legújában azonban rövid időn belül tetemes haladást mutat minden tekintetben. Nagyszabású épületek, utcák rendezése és csatornázása, modern egészségügyi és az 1907-ben létesített vízvezeték igazolják e fejlődésnek nagy arányait.

3. Hatóságok és hivatalok. Sáros vármegye törvényhatósága. Kir. törvényszék, kir. ügyészség, kir. járásbíróság, szolgabírói hivatal, közjegyzőség, m. kir. pénzügyigazgatóság,

adóhivatal, pénzügyőrség. Katonai hatóságok közül itt van a cs. és kir. 54. gyalogdandár parancsnoksága, a cs. és kir. 5. gyalogezred parancsnoksága, a cs. és kir. 5. gyalogezred I. zászlóalja, a cs. és kir. 67. gyalogezred IV. zászlóalja, a cs. és kir. 32. vadászpótkeret zászlóalj, a cs. és kir. 18. számú tábori ágyúezred, továbbá a m. kir. kassai 9 honvéd gyalogezred III. zászlóalja, m. kir. méntelepparancsnokság és a csendőrség. Gör. kath. püspöki székhely. Van 2 m. kir. posta-távíró-és távbeszélőhivatal. A hivatalok közül fontosabbak: a m. kir. államépítészeti hivatal, m. kir. erdőhivatal, Sáros vármegyei kir. tanfelügyelőség. Tanintézetei közül: a jogakadémia, evang. teológiai akadémia, gör. kath. szeminárium, 2 főgimnázium, 3 tanító-, illetve tanítónőképző és polgári iskola a fontosabbak.

4. A lakosság foglalkozása. A város legnagyobb eme iparral foglalkozik, jelentékeny része földműveléssel és kereskedéssel.

5. A város határa észak felől hegyes. Északról a sárosi vár, délről jó nagy terjedelmű termékeny, fekete és néhol homokos földek övezik a várost, ahol mindennemű mérsékelt légövi vetemények megteremnek. Hasonló földeket találunk különben a város bármely oldalán, csak hogy a magaslatok miatt a megmunkálás is nehéz, ép azért a termés is kisebb arányú. Vizei a savanyú forrásokon kívül a város két oldalán elfolyó Szekcső és Tarca folyók, melyek halban elég gazdagok s melyeknek vizét nemcsak locsolásra, de turbinák hajtására is használják a lakosok.

6. Tervek a jövőre. Rövid időn belül a város nagy beruházásokat tett és még szándéka is tenni. Van vízvezetéke, utcáinak nagyobb része csatornázott; folyamatban van a főutca és fontosabb mellékutcák kocsíútjainak aszfaltozása, a locsoló-vezeték építése; egy új gyalogsági kaszárnya építése. A közel jövőben megépül az Erzsébet közkórház, az új igazságügyi palota, az Eperjes-Sóvári villamos vasút.

Megindult a mozgalom a magyarországi evangélikus egyetemes egyház által régen sürgetett evangélikus egyetemnek Eperjesen leendő felállítására, amelyre Eperjesnek dicsőséges kulturális multja minden város fölött nagy előnyt biztosít. Megvan a törekvés arra, hogy Eperjes nyaraló város legyen. Fekvése, levegője, egészséges jó ivóvize, higiénája, már most is sok idegent vonzanak a városba, nemcsak nyárra, hanem a város a nyugdíjas katonáknak és tisztviselőknak állandó lakhelyül is szolgál.